

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Most 4. 6. 2012
Č. j.: SRS 022347/2012

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 10 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 28. 5. - 3. 6. 2012

1. Počasí

Na začátku období 28. 5. až 3. 6. 2012 bylo slunečné počasí se střídavou oblačností, avšak prakticky beze srážek. Srážky z místních přeháněk byly minimální a mnohde mimo možnost jejich měření. Denní teploty se v tomto údobí postupně zvyšovaly na 25 °C (Litoměřice), místy i výše (Děčín a Žatec 28 °C; Louny 26 °C) a noční klesaly i pod 10 °C (Česká Lípa 6 °C).

V polovině období začala přes naše území k východu postupovat frontální vlna, která přinesla citelné ochlazení, četné, mnohde i vydatnější, přeháňky a místní bouřky. Na Mostecku (Moravěves, 31. 5.) a Lounsku padaly i kroupy. Po celé období proudil mírný až čerstvý vítr, který v bouřkách přechodně zesílil až na silný. Úhrny srážek činily v České Lípě, 13,5 mm; v Děčíně, 6 mm; v Jirkově, 13 mm; na Litoměřicku, 10 – 15 mm; na Lounsku, 15 – 20 mm; v Mostě, 11 mm; na Semilsku, 10 mm a na Žatecku 8 mm.

Přechod dalšího frontálního systému na samém konci období provázely četné místní přeháňky se srážkami v množství Česká Lípa, 5 mm; Jirkov, 4,5 mm; Havraň na Mostecku, 3 mm a Litoměřice, 3 mm.

Srážky z přeháněk, zpravidla v podobě drobného, déle trvajícího deště, se dobře vsakovaly do půdy, avšak bez dalších dešťů bude pravděpodobně jejich přínos pouze dočasný. Většímu odparu vláh z půdy zabránil i výrazný pokles denních teplot na cca 15 °C.

Tato srážková činnost přispěla ke zpomalení prohlubování deficitu zásoby půdní vláh, který začal, díky zanedbatelným srážkám v předchozích obdobích, dosahovat kritické hranice. Podle ČHMÚ – Monitoring zemědělského sucha (28. 5.), totiž nebyla už oblast s **malým**, či **mírným**, rizikem ohrožení suchem zaznamenána nikde na území Ústeckého ani Libereckého kraje. Oblast **středně velkého** rizika ohrožení suchem pak zahrnovala výhradně nejsevernější část okresu Semily (Krkonosy). **Velké** pak bylo toto riziko na celém území okresů Chomutov, Most, Teplice, ve střední části okresů Liberec a Semily a také ve Šluknovském výběžku. Zbytek území, tedy okresy Česká Lípa, Děčín (s výjimkou Šluknovského výběžku), Litoměřice, Louny a Ústí nad Labem, zaujímal oblast s **nejvyšším** rizikem ohrožení suchem.

ČHMÚ - Riziko ohrožení suchem pro území ČR. Vymezuje pět stupňů ohrožení suchem: 1 - **malé**, 2 - **mírné**, 3 - **středně velké**, 4 - **velké**, 5 - **nejvyšší**. Čím je tento stupeň vyšší, tím je vyšší riziko ohrožení suchem. Výsledná mapa vzniká kompilací výsledků získaných ze tří metod hodnocení sucha: měřené vlhkosti půdy, vypočtené vláhové bilance a vypočtené bilance srážek a evapotranspirace. Aktualizace výsledné mapy se provádí 1x týdně v úterý.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Všeobecně lze konstatovat, že i přes snížení teplot a nové srážky, se i nadále projevuje **deficit zásoby vláhy v půdě**, a to především v lokalitách s půdami lehčími. Ozimé obiloviny jdou velmi rychle do květu a zrání klasů, jarní obiloviny též přecházejí z růstových fází prodlužování stébla do fází tvorby klasu. Porosty jsou přitom zpravidla nízké, s málo vyvinutou listovou plochou.

Na **Českolipsku** nedostatek vláhy výrazně ovlivňuje růst kukuřice. I další porosty, sklizené k senážování, obsahují nižší procento vlhkosti, než je doporučeno pro správný fermentační proces. Výskyt chorob a škůdců byl suchem také ovlivněn. Po aplikaci fungicidů v předchozích obdobích je výskyt houbových chorob na nízké úrovni. Avšak teplé a suché počasí bylo doprovázeno hojným výskytem mšic ve všech kulturách. U polních plodin, chmele a ovoce, pokračuje aplikace fungicidů a insekticidů, spojená s jejich přihnojením. Pokračuje sklizeň travních porostů na seno.

V okresech **Děčín** a **Ústí nad Labem** probíhá sklizeň pícnin na TTP.

Některé porosty obilovin na **Litoměřicku** (Roudnice, Straškov a Terezín) jsou nevratně poškozené nedostatkem vláhy. Zasychají spodní listová patra, odnože, špičky klasů, případně celé rostliny.

Na **Lounsku** jsou na většině lokalit porosty obilnin zregenerované a zapojené.

Na **Žatecku** v obilovinách probíhá druhé ošetření fungicidními přípravky proti houbovým chorobám.

OBILNINY

Na **Žatecku**, vlivem **suchého počasí** se silnými výsušnými větry, na mnoha polích obiloviny (ozimé i jarní) usychají. Zasychají především vedlejší odnože a v porostech se ukazují celé zaschlé plochy. Největší škody jsou zaznamenány na suchých písčitých půdách orientovaných k jihu či jihozápadu. V okresech Most a Teplice probíhá ošetřování proti listovým chorobám a plevelům, pokračuje přihnojování obilnin.

PŠENICE OZIMÁ (RF 34-65 BBCH, tj. fáze 4. kolénka: 4. kolénko vzdálené min. 2 cm od 3. kolénka)

V okrese Louny (Chrastín, 30. 5.) byl zaznamenán střední výskyt **rzi pšeničné (Puccinia persistens subsp. Triticina)**.

První slabý výskyt **mšice střemchové (Rhopalosiphum padi)** na listech byl zjištěn v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 30. 5.). V okrese Louny (Žatec, 30. 5.) byl pozorován její střední výskyt.

První slabý výskyt **kyjatyk travní (Metopolophium dirhodum)** na listech byl shledán v okrese Děčín (Bynovec, 31. 5.).

Tato mšice se nachází výlučně na listech. Při masovém výskytu způsobují všechny druhy mšic poškození rostlin sáním, přenosem viróz a vylučováním medovice. Největší škody působí v období kvetení a mléčné zralosti. Kontroluje se 50 odnoží odebraných při průchodu porostem minimálně 20 m od jeho okraje.

Přímá ochrana aficidy a insekticidy je vhodná při výskytu 3 a více mšic na jednu kontrolovanou odnož v období konce metání.

První výskyt **vrtalky ječné (Agromyza megalopsis)** byl zaregistrován na Teplicku (Měrunice, 31. 5.).

Slabý výskyt **bejlomorky sedlové (Haplodiplosis marginata)** byl zjištěn v okrese Louny (Chrastín, 30. 5.).

V okrese Česká Lípa (Velký Grunov, 31. 5.) byl ve feromonovém lapáku pozorován první úlovek samce **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)**. V okrese Louny (Chrastín, 30. 5.) byl pozorován jeho střední výskyt. První výskyt min na listech byl zaznamenán na Mostecku (Polerady, 31. 5.) a na Teplicku (Měrunice, 31. 5.). V okrese Litoměřice

(Chotiněves a Černiv) zatím ve feromonových lapačích zachycen nebyl, avšak bylo zaznamenáno střední až silné poškození klasů (Černiv a Evaň v oblasti Libochovic).

Vyskytuje se ve škodlivém množství jen v některých letech a to jen lokálně v nejnižších částech republiky. Obvykle napadá jen okraje porostů. K plošnému napadení dochází jen při přemnožení a při větrném počasí v období migrace housenek. Housenky snižují výnos a znehodnocují zrna.

Pro monitorování škůdce lze použít feromonový lapač Deltastop CPP. V ČR není proti obaleči obilnému registrován žádný přípravek.

V okresech Most a Teplice je v obilovinách na krajích u příkopů pozorován všeobecný výskyt sveřepu (Bromus). V porostech ozimých obilovin byl zaznamenán výskyt metlice chundelky (Apera spica-venti), ovsa hluchého (Avena fatua) a lipnicovitých (Poaceae) plevelů.

JEČMEN OZIMÝ (RF 59–65 BBCH, tj. konec metání: klas /lata/ je celý viditelný až střed květu: 50 % prašníků zralých)

Na Podbořansku v okrese Louny (Ležky, 31. 5.) byl zjištěn silný výskyt spály ječmene (Rhynchosporium secalis).

Na ječmeni: od konce sloupkování na čepelích a pochvách listů zprvu vodnaté, modravě šedé skvrny, obvykle 0,5-2 cm dlouhé, které záhy od středu usychají a mění barvu na šedobílou. Tvar skvrn je oválný až podélný, často s jedním koncem špičatým. Skvrny dostávají tmavohnědý okraj, který ostře ohraničuje skvrnu od zdravého pletiva. Pokud vznikne skvrna na bázi listové čepele, může úplně přerušit přísun živin a list zasychá. Od mléčné zralosti mohou být napadány i klasy, příznaky však jsou méně nápadné.

Použití fungicidu přichází v úvahu obvykle od fáze 37 DC (objevení posledního listu) do fáze 39 DC (plně vyvinutý praporcový list) při šíření choroby. Za orientační prahovou hodnotu lze považovat u ječmene 20-30 % napadených druhých až čtvrtých listů shora. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených na spálu ječmene lze přitom skvrny spály a síťovité a okrouhlé skvrnitosti počítat. Při pozdější aplikaci fungicidů je třeba pečlivě zhodnotit možnost použití přípravku na ochranu rostlin při dodržení ochranné lhůty.

První slabé výskyty kyjatky travní (Metopolophium dirhodum) na listech byly sledovány v okrese Ústí nad Labem (Habrovany, 30. 5.).

Na Mostecku (Polerady, 31. 5.) byl zaregistrován první výskyt mšice střemchové (Rhopalosiphum padi).

Tato mšice se nachází především na stéblech a stopkách klasů. Při masovém výskytu způsobují všechny druhy mšic poškození rostlin sáním, přenosem viróz a vylučováním medovice. Největší škody působí v období kvetení a mléčné zralosti. V porostu se kontroluje 50 odnoží odebraných při průchodu minimálně 20 metrů od jeho okraje.

Přímá ochrana aficidy a insekticidy je vhodná při výskytu 3 a více mšic na jednu kontrolovanou odnož v období konce metání.

JEČMEN JARNÍ (RF 33-59 BBCH, tj. fáze 3. kolénka: 3. kolénko vzdálené min. 2 cm od 2. kolénka až konec metání: klas /lata/ je celý viditelný)

Stupeň růstové fáze je v oblasti rozdílný, a to v závislosti na datu setí.

Slabý výskyt hnědé skvrnitosti ječmene (Pyrenophora teres) byl zaznamenán v okresech Litoměřice (Chotiněves na Liběšicku) a Louny (Hřivčice, 30. 5.).

V okrese Louny (Hřivčice, 30. 5.) byl zjištěn slabý výskyt rzi travní (Puccinia graminis).

Střední výskyt padlí ječmene (Blumeria graminis) byl zaznamenán v okresech Louny (Žatec, 30. 5.) a Ústí nad Labem (Řehlovice, 30. 5.).

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím časnější je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle

provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

První výskyt **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** byl zjištěn na Děčínsku a v okrese Česká Lípa (Holany, 30. 5.).

V téže lokalitě (Holany, 30. 5.) byl pozorován i střední výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**.

První výskyt larev **vrtalky ječné (*Agromyza megalopsis*)** na listech byl shledán na Mostecku (Moravěves, 31. 5.).

V okrese Litoměřice (Siřejovice na Lovosicku) bylo zaregistrováno poškození špiček klasů **obalečem obilním (*Cnephasia pumicana*)**.

V okrese Louny (Hřivčice, 30. 5.) byl pozorován velmi slabý výskyt dospělců **kohoutků (*Oulema* sp.)**.

ŽITO (RF 69 BBCH, tj. konec květu)

První výskyt imág **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byl zjištěn na Mostecku (Havraň, 17. 5.).

KUKUŘICE (RF 18-19 BBCH, tj. 8. list vyvinutý až 9 a více listů vyvinuto)

V okrese Česká Lípa (Holany, 30. 5.) se plošně vyskytují mírné změny v zabarvení stonků a nejstarších listů do purpurova, což naznačuje možný **nedostatek P** v půdě. Obdobné změny ve zbarvení několika rostlin byly zaznamenány i v okrese Chomutov (Všestudy, 31. 5.). Na Mostecku byla zaznamenána (Moravěves, 31. 5.) slabá fytotoxicita na listech, **po ošetření přípravkem Maister** za vyšších teplot.

V okrese Most a Teplice, na plochách dosud neošetřených herbicidy, bylo shledáno střední zaplevelení **laskavcem (*Amaranthus*)**, **lebedou (*Atriplex*)**, **řdesnem ptačím (*Polygonum aviculare*)** a **pohankou svlačcovitou (*Polygonum convolvulus*)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 30-59 BBCH, tj. počátek prodlužovacího růstu stonku až prvé korunní plátky viditelné, květy stále zavřené)

Markantní rozdíly ve stupni vývoje jsou dány místními podmínkami a datem setí.

Na Podbořansku, v okrese Louny (Kaštice, 31. 5.), byl pozorován první výskyt **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)**. Její plošný výskyt byl zjištěn i v okrese Děčín.

Na Podbořansku, v okrese Louny (Kaštice, 31. 5.), byly ve feromonových lapačích nalezeny i první úlovky **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)**.

OLEJNINY

Teplé a slunečné počasí s minimálním množstvím dešťových srážek omezilo výskyt některých škodlivých organismů, avšak přispělo k rozšíření škůdců, kteří nejvíce škodí právě v době kvetení a po odkvětu řepky.

MÁK SETÝ (RF 35-41 BBCH, tj. fáze růžice až objevení mlad. poupěte mezi listy růžice)

Na Litoměřicku jsou porosty velmi nevyrovnané, mezerovité. Stále jsou zjišťovány silné výskyty **mšice makové (*Aphis fabae*)**.

SLUNEČNICE (RF 15–19 BBCH, tj. pátý pravý list vyvinutý až 1. internodium viditelné)

Slabé **poškození kroupami** bylo zaznamenáno na Mostecku (Moravěves, 31. 5.).

V okrese Litoměřice (Dušníky) byl zaregistrován první výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

V okrese Louny (Libořice na Žatecku, 30. 5.) byl pozorován první výskyt okřídlené generace **mšice (*Aphididae* sp.)**.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 69-79 BBCH, tj. konec květu až téměř veškeré šešule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

Na Žatecku jsou porosty bez výskytu houbových patogenů. Na některých polích se projevila **nedostatečná ochrana** proti šešulovým škůdcům.

V okrese Litoměřice (Chotěšov na Libochovicku) byl zjištěn první výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

V okrese Louny (Hřivčice – Débeř, 30. 5.) byl pozorován střední výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)**.

V tomtéž okrese (Hřivčice – Pátecký les, 30. 5.) byl pozorován střední výskyt **bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*)**. První slabé výskyty jejich larev byly zjištěny v okrese Ústí nad Labem (Dubice nad Labem, 30. 5.) a v okrese Děčín (Arnoltice, 31. 5.). Poškození šešulí bylo nalezeno v okrese Litoměřice (Břežany, Chodovlice a Lkáň).

Pozorování bejlomorky kapustové se provádí na protilehlých stranách honu (bloku) ve vzdálenosti 5 m od okraje porostu, kde se vždy namátkově vybere a prohlédne, rovnoběžně s okrajem, 25 rostlin a to v době mezi 9:00 a 11:00 nebo 16:00 a 18:00, ve dnech, kdy teplota v dopoledních hodinách dosáhne 15 °C.

Chemická ošetření se provádí od fáze žlutého poupěte do konce plného květu. Při aplikaci přípravků je nutno dbát na ochranu včel.

První slabé výskyty **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** byly zaznamenány v okresech Ústí nad Labem (Dubice nad Labem, 30. 5.) a Děčín (Arnoltice, 31. 5.). Jeho lokálně silné výskyty pak byly zjištěny v okrese Litoměřice.

Krytonosec šešulový svým žírem umožňuje napadení šešulí bejlomorkou kapustovou. Oba škůdci společně mohou způsobit až 50 % ztráty na výnosech semen, zvláště v teplých letech. Navíc pozerky brouků přispívají k napadení rostlin houbovými chorobami.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina.

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk / 1 rostlina, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk / 2 rostliny.

OKOPANINY

V okrese Litoměřice došlo k lokálně silnému **poškození mrazem**. Drobní pěstitelé zavlažují, přihnojují a ošetřují porosty. Na Lounsku přízemní mrazy značně zpomalily jejich růst a vývoj.

BRAMBORY (RF 31-65 BBCH, tj. počátek prodlužovacího růstu /cca 15 cm/ až plný květ) (RF 65 - okres Louny)

Y-virus (*Potato Y potyvirus*) byl v hodnotách středního výskytu pozorován v okrese Louny (Stradonice, 30. 5.).

Na Českolipsku (Kravaře, 30. 5.) byl pozorován první, velmi slabý, výskyt dospělců **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)**. První střední výskyt larev L1 a L2 byl zjištěn v okrese Ústí nad Labem (Svádov, 30. 5.). Na Žatecku byl (téměř ve všech porostech) zaznamenán výskyt jak dospělců, tak i larev 1. a 2. instaru.

Škodí žírem brouků i larev, při přemnožení může docházet k holožírům. Za slunečného počasí v době mezi 9-17 hod. se prochází porostem ve směru výsadby. Při každém průchodu se kontrolují řádky a zaznamenává se počet brouků nebo ohnisek larev. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha. U porostů větších než 10 ha se prochází a prohlíží 0,2 ha. Porost je nutno projít nejméně 4 x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení. Škodlivý výskyt je udáván při překročení hranice 100 brouků nebo 140 ohnisek larev na 1 ha.

Ošetření lze průběžně provádět povolenými přípravky na ochranu rostlin.

V okrese Chomutov (Droužkovice, 29. 5.) byl porost poškozen **prasetem divokým (*Sus strofa*)**.

ŘEPA CUKROVKA (RF 19-35 BBCH, tj. 9 a více listů viditelných až listy pokrývají 50 % povrchu půdy)

Na Litoměřicku byla zaznamenána všeobecná retardace růstu vlivem sucha.

V okrese Louny (Chrastín, 30. 5.) byl pozorován slabý výskyt cerkosporové listové skvrnitosti (*Cercospora beticola*).

Od července až do sklizně zprvu na nejstarších listech více, či méně okrouhlé skvrny, 2-4 mm velké, většinou s červenofialovým okrajem a hnědým nebo našedlým suchým středem. Skvrny mohou při silnějším napadení splývat a následně celé listy zasychají.

Aplikace fungicidu je možná; rentabilitu zásahu však lze očekávat jen při časném šíření choroby, tj. od července. První ošetření se pak doporučuje od poloviny července. Za prahovou hodnotu lze v červenci považovat vytváření ohniska napadení (obvykle na vlhké, závětrné části pozemku) nebo cca 5 % napadených rostlin na okrajích porostu. V první polovině srpna lze za prahovou hodnotu pro ošetření považovat např. několik zřetelně napadených míst na 100 m². Pokud bylo provedeno první ošetření v polovině července lze v případě trvalého ohrožení porostu (teplo, vlhko) ošetření po 2 týdnech opakovat. Ošetřovat v druhé polovině srpna se již nedoporučuje!

Tamtéž byl zaznamenán i slabý výskyt mšice makové (*Aphis fabae*).

Na Žatecku jsou porosty středně zapleveleny rdesny (*Polygonaceae* sp.).

CHMEL (RF 09-17 BBCH, tj. vzcházení, první stonky pronikají nad povrch půdy až sedmý pár listů vyvinutý)

Na pozorovacím bodu v okrese Česká Lípa (Blíževedly, 30. 5.) je porost v dobrém zdravotním stavu a bez škodlivého výskytu škůdců a chorob sledovaných v této růstové fázi. Na okraji chmelnice (směr Blíževedly) je viditelné silné zaostávání rostlin v růstu, což je přetrvávající důsledek poškození rostlin úletem herbicidu v roce 2010. Na Žatecku v letošním roce vyvstává problém v nestejném růstu chmele. Dotáčení odkloněných hlav vlivem silných větrů pokračuje, což zvyšuje nároky na ruční práci. Probíhá kultivace meziřadí a intenzivní ochrana proti mšici chmelové i plísni chmelové.

Ve vzorcích vyhníklých kořenů (babek) chmele, odebraných na Žatecku (Kaštice a Petrohrad 15. 5.), byl potvrzen výskyt giberely hnědé (*Gibberella pulicaris*). Na Žatecku je takto poškozeno mnoho chmelnic a některé chmelnice bude nutné vyorat a znovu osadit (předběžně se odhaduje 50-100 ha).

V okrese Litoměřice byl zaznamenán všeobecný výskyt mšice chmelové (*Phorodon humuli*). Na Žatecku jsou téměř všechny chmelnice ošetřeny, přesto přelet okřídlené generace pokračuje.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Zvýšená možnost přenosu viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

Lokálně silné výskyty dřepčíka chmelového (*Psylliodes attenuata*), byly zjištěny v okrese Litoměřice (Brzánky a Šířejovice).

Ochranný zásah proti jarní generaci dřepčíka chmelového se doporučuje provést při zjištění střední intenzity napadení, tj. poškození (děrování) 5-10 % listové plochy.

OVOCNÉ DŘEVINY

Teplé a slunečné počasí sice podpořilo kvetení ovocných dřevin, avšak ovlivnilo i rozšíření některých škodlivých organizmů.

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 72 BBA, tj. velikost plodu do 20 mm /velikost lískového ořechu/)

V okrese Litoměřice (Horní Nezly na Liběšicku) dokončují svůj vývoj nymfy 1. generace **mery skvrnitě (*Cacopsylla pyri*)**.

JABLOŇ (72-74 BBA, tj. velikost plodu do 20 mm /velikost lískového ořechu/ až průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu/)

První výskyt **strupovitosti (*Venturia inaequalis*)** na plodech byl zjištěn v okrese Litoměřice (Kamýk u Litoměřic a Klapý). Na Mostecku (Vteln, 31. 5.) byl pozorován její střední výskyt a na Žatecku (Libočany 30. 5.) silný výskyt.

Patogen napadá listy, květy a plody, zcela výjimečně i letorosty. Na obou stranách čepelí listů vznikají sazovité různě velké skvrny. Postižená místa nekrotizují a silně napadené listy opadávají. Obdobné skvrny i na květech a plodech. Silně napadené květy a malé plody opadávají. Na větších plodech různě velké a utvářené šedočerné skvrny, v důsledku nestejněho růstu postižených a zdravých pletiv dochází k deformacím a praskání plodů. Následně jsou postižené plody napadány hnilobami.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5-14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2-3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1-2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V okrese Litoměřice (Kamýk u Litoměřic a Klapý na Libochovicku) bylo zaregistrováno líhnutí nymf **štítěnky čárkovité (*Lepidosaphes ulmi*)**.

Na Žatecku (Libočany 30. 5.) byl pozorován první a zároveň již střední výskyt **mšice jabloňové (*Aphis pomi*)**.

Na Lounsku (Židovice, 30. 5.) byl shledán slabý výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. Na Českolipsku (Pavlovice, 30. 5.) klesl jeho počet pod hranici škodlivého výskytu a lze tedy konstatovat, že vrchol náletu kulminoval již v předchozím období. Jeho silný nálet však byl zaznamenán v okrese Děčín (Mašovice, 30. 5.).

Ve feromonových lapačích se sleduje množství ulovených imág obaleče jablečného. Pozorování se provádí v určených termínech v ranních hodinách ve feromonových lapačích, které jsou očíslovány a zavěšeny v korunách stromů. Ulovená imága se vyberou z lapačů a jejich počty se průběžně zaznamenávají z každého lapače zvlášť.

Ochrana se provádí aplikací insekticidů.

V okrese Louny (Židovice, 30. 5.) byl pozorován slabý výskyt **obaleče jabloňového (*Argyroplote variegana*)**. Jeho středně silný nálet však byl zaznamenán na Českolipsku (Pavlovice, 30. 5.) a silný v okrese Děčín (Mašovice, 1. 6.). Silný výskyt imág s vrcholem letové vlny byl zjištěn i na Mostecku (Vteln, 31. 5.).

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

První výskyt hnízd housenek **předivky jabloňové (*Yponomeuta malinellus*)** byl zaregistrován na Mostecku (Vteln, 31. 5.).

Tamtéž byl, ve feromonovém lapači pro sledování výskytu obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*), zjištěn nálet 1 ks múry mydlíkové (*Heliophobus reticulatus*).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 74 BBCH, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T/)

Střední výskyt kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*) pokračuje na Mostecku (Vtelno, 31. 5.).

MERUŇKA (RF 71 BBA, tj. velikost plodu do 10 mm, opad plodů po květu)

V okrese Louny (Židovice, 30. 5.) byl pozorován slabý výskyt obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*).

SLIVONĚ (RF 72 BBCH, tj. velikost plodu do 20 mm)

Lokálně silný výskyt mšice slivové (*Brachycaudus helichrysi*), byl zaznamenán na Libochovicku (Klapý a Slatina).

Na Litoměřicku byl shledán opad plodů poškozených pílatkou švestkovou (*Hoplocampa minuta*).

Opad mladých plůdků, později starších plodů slivoní. Na každém plodu jsou 1-2 i 3 tmavé okrouhlé otvůrky. Vnitřek je vyplněn drtí a trusem. Zapáchá po štěnicích. Vyžrané jádro.

Ošetření je nutné, jestliže se zjistí v době dokvétání (80-90 % opad květních plátků) ve stu náhodně odebraných plůdcích při slabé násadě 5, při dobré násadě 10 plůdků s vajíčky pilatek. Odebírají se nejvyvinutější plůdky pro každou odrůdu zvlášť.

V okrese Česká Lípa (Újezd u Jestřebí, 30. 5.) již klesl nálet obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) pod hranici škodlivého výskytu a je tedy možno konstatovat, že vrchol náletu kulminoval již v předchozím období. Na Litoměřicku a v okrese Louny (Židovice, 30. 5.) byl pozorován jeho slabý výskyt.

Ve feromonových lapačích se sleduje množství ulovených imág obaleče švestkového. Pozorování se provádí v určených termínech v ranních hodinách ve feromonových lapačích, které jsou očíslovány a zavěšeny v korunách stromů. Ulovená imága se vyberou z lapačů a jejich počty se průběžně zaznamenávají z každého lapače zvlášť.

Ochrana se provádí aplikací insekticidů.

V okrese Louny (Židovice, 30. 5.) byl pozorován slabý výskyt obaleče východního (*Cydia molesta*).

TŘEŠEŇ (RF 72-81 BBCH, tj. velikost plodu do 20 mm až počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu /zesvětlení/)

Okres Litoměřice signalizuje ošetření proti virtuli třešňové (*Rhagoletis cerasi*).

Ošetření proti imágům virtule třešňové je signalizováno v době zvýšeného náletu imág na tyto fólie a ošetření proti vajíčkům a larvám se signalizuje v době maxima vykladení vajíček nebo na začátku líhnutí larev, tj. asi 14-17 dní po začátku výletu imág, udržuje-li se maximální teplota nad 17 °C. Poklesne-li teplota pod tuto hranici, oddálí se ošetření o počet dní s nižší maximální teplotou. Použijí se larvicidní a ovicidní přípravky za předpokladu přesného dodržení ochranných lhůt. Ošetření insekticidem s hloubkovým účinkem se provede pouze při zjištění nejméně 2 vajíček a larev na 100 náhodně odebraných plodů (nepočítat prázdné vpichy do plodů bez vajíček).

VIŠEŇ (RF 74 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T/)

Střední výskyt mšice třešňové (*Myzus cerasi*) na koncích letorostů byl zjištěn na Mostecku (Vtelno, 31. 5.).

První výskyt poškození plodů zobonoskou třešňovou (*Rhynchites auratus*) byl zjištěn na Mostecku (Vtelno, 31. 5.).

Tamtéž bylo zaznamenáno i první poškození listů podkopníčkem spirálovým (*Leucoptera malifoliella*) a podkopníčkem ovocným (*Lyonetia clerkella*).

Drobné ovoce

RYBÍZ (RF 78-85 BBCH, tj. vytvořeno 80 % plodů až pokročilé zrání, první bobule na bázi hroznů získávají odrůdově specifické zbarvení)

Na Litoměřicku (Horní Nezly - Liběšice) došlo k poškození porostu mrazem a suchem (bobule rybízu zasychají a opadávají).

RÉVA VINNÁ (RF 55-57, tj. květenství se zvětšuje, jednotlivé kvítky dosud hustě nahloučeny až květenství je zcela vyvinuté, jednotlivé kvítky odstávají)

V okrese Litoměřice (Velké Žernoseky) došlo v nejspodnější části vinice k poškození mrazem (listy a květenství).

V téže lokalitě byl zjištěn i první výskyt dospělců obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*).

OKRASNÉ DŘEVINY

Na Lounsku v současné době pokračují jarní práce, především přihnojování rostlin, aplikace regulátorů růstu a ošetřování proti škodlivým organismům a plevelům.

OSTATNÍ

Na Českolipsku byly, ve světelném lapači v Jestřebí, zaznamenány úlovky osenice vykřičníkové (*Agrotis exclamatoris*) a osenice černé c (*Xestia c-nigrum*).

V České Lípě byl ve veřejné zeleni pozorován špatný zdravotní stav topolů, především topolu balzámového (*Populus balsamifera*). Na odebraných vzorcích byl laboratorně potvrzen výskyt běžně se vyskytujících houbových chorob *Cryptodiaporthe populea* a *Leucostoma niveum*. K jejich škodlivému výskytu došlo pravděpodobně po oslabení stromů během letošních, velmi silných, mrazů.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Ing. Aleš Janeček